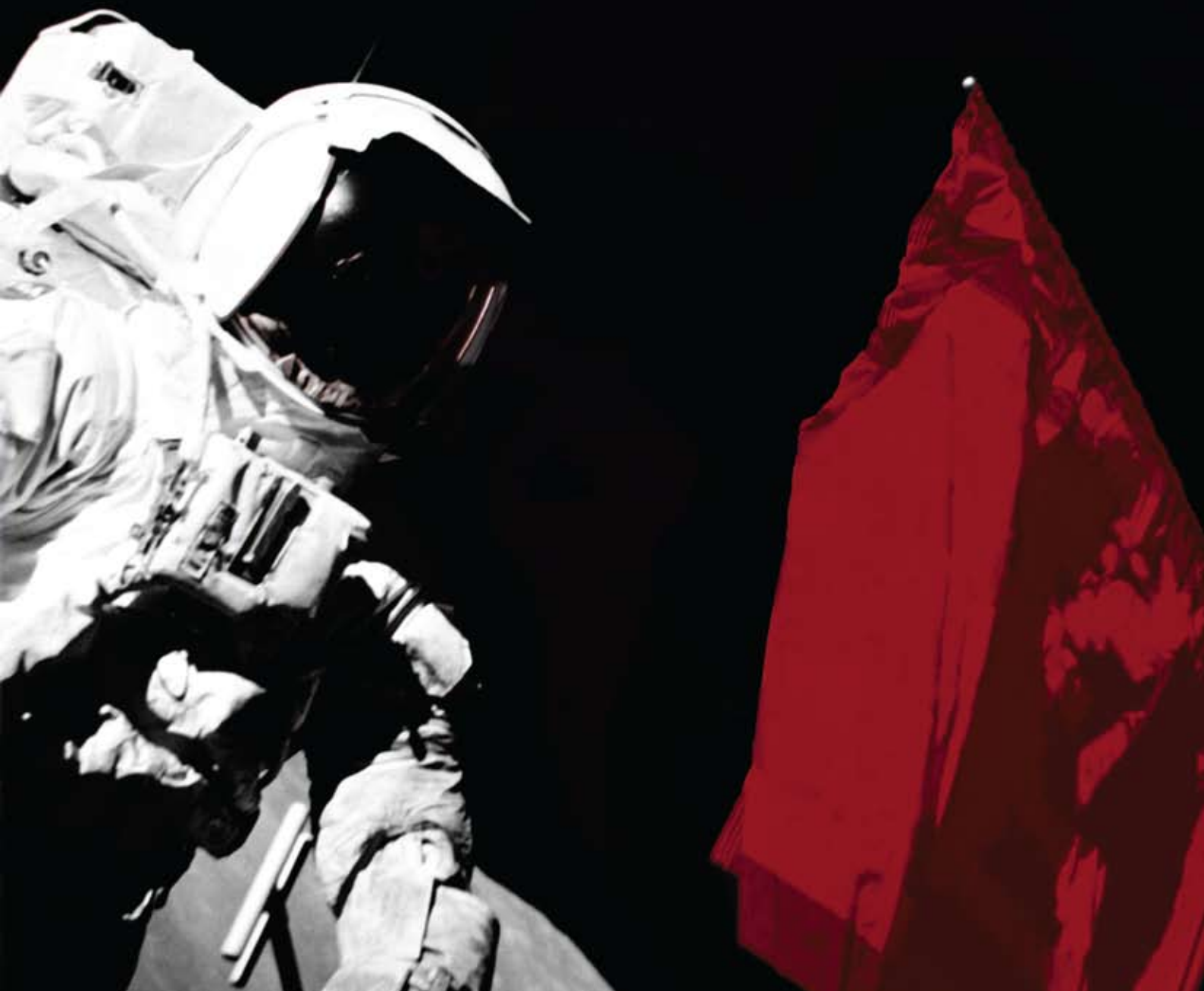

Sosialisme - et stort steg for menneskeheten!

RØDT PRESS

Rødt Press nr. 2 - 2008 Løssalg 10 kr

Sosialisme

- et stort steg for menneskeheten!

RØDT ★
PRESS

NR 2 - 2008

UTGIVER: Sosialistisk Ungdom

ANS. RED: Mali Steiro Tronsmoen

REDAKTØR: Lars Klottrup Berge

RED. GRUPPE: Andres Quempumil, Olav Magnus Linge og Mali Steiro Tronsmoen

OMSLAG:/MIDTSIDE: Andreas Sagen

UTFORMING: Andres Quempumil/Pimp-MyTractor Productions

TRYKK: Merkur Trykk (selvfølgelig)

KONTAKT: Sosialistisk Ungdom, Akersgata 35, 0185 Oslo

TELEFON: 21 93 33 50

EPOST: rp@su.no

NETT: www.su.no/rp

STOR TAKK TIL: Marius Kristensen, folka på Filmhuset, Titter'n, legevakta, Vitaminbjørner, Støttekomiteen for Vest-Sahara, Elisabeth Aaserød, alle komunistene i Riddervoldsgate og Frank Strandli.

I 1969 landa Apollo 11 på månen og Neil Armstrong tok historiens første skritt på månens overflate med de berømte ordene "et lite steg for et menneske, et stort steg for menneskeheten."

Jens Stoltenberg lanserte sin egen månelanding; fire år uten CO2 rensing på gasskraftverket på Mongstad. Alt handler vel om innpakking. Den rødgrønne regjeringa er, skritt for skritt, på vei mot eventyrlandet Soria Moria. Men hvor blir det av de store stegene?

Klimakrisa, oljekrisa, finanskrisa og boligkrisa. Disse utfordringene krever mer enn skrittvis spasering i retning av et eller anna koselig kompromiss. Det er på tide å spenne på oss sjumils-støvle og ta fatt på de virkelige store stegene.

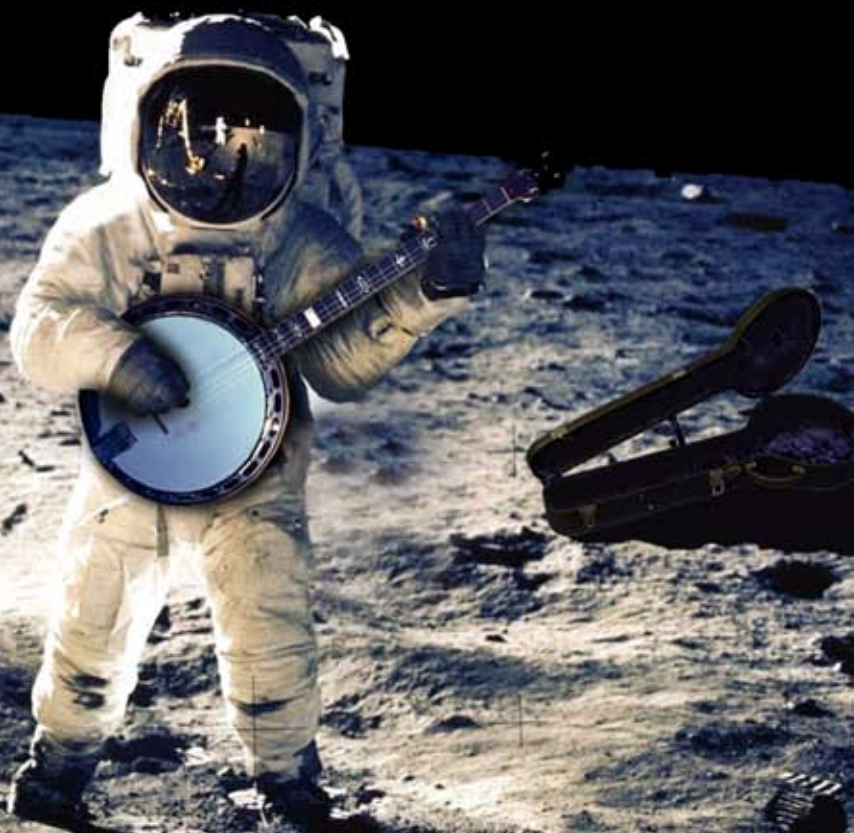
Gratis læremidler er resultatet av mange små og store skritt, i medvind og motvind, trasket av SUere, aktivister og tålmodige elever gjennom mange år.

Og med samme styrke og pågangsmot skal vi vinne kampen mot boligspekulantene som tjener seg rike på at ungdom flås for å få tak over hue. For å vinne den kampen må det tas store steg som utfordrer logikken som hele vår kapitalistiske økonomi bygger på.

Vi har en verden å vinne! Vår generasjon skal være den som tråkka opp de nye stiene, la de nye skinnene og turte å sprengne rammene våre motstandere holdt mer hellige enn menneskers liv.

Vent ikke frelse fra noen der oppe eller over deg. Det har åtte år med revolusjonært arbeid på Sørlandet lært meg. All forandring kommer nedenfra. Og for å få det til må vi ta de små – og de store – skrittene sammen. For hvem vet før historien er skrevet hva det var som utløste de virkelige store forandringene? Kanskje vil et av de små skrittene, om det tas i riktig retning og til riktig tid, vise seg å være et stort steg for hele menneskeheten.

- L

Naudsynte kampar fører med seg naudsynte kampmiddel. Her barrikaderer franske studentar seg under okkupasjonen av Université de Caen Basse-Normandie i 2007. Studentane protesterer mot ein reform som vil kutte i sentralfinansiering av høgare utdanning.
Foto: Jon Furholt

INNHold

- 04** Kampen om læremidlene
- 06** Tøft boligmarked
- 08** Intervju med Lotta Elstad
- 10** Slo tilbake
- 11** European Social Forum
- 12** LOs sommerpatrulje
- 13** Feministisk fraspark
- 16** Drapstrussler i Colombia
- 18** Ny leder i SU
- 20** Internasjonalen
- 21** Vekst uten utvikling
- 22** Uten rettigheter
- 24** Tyveri i Vest Sahara
- 25** Korrupsjon fra Jon Bauer
- 26** Sommerleir
- 27** STIKK og NettTips

Kampen om lære

Læremiddelene i den videregående skolen har blitt gratis. Nå gjelder det å unngå at av vår tids viktigste reformer for ungdom sauses bort av fylkeskommunale byråkrater, bokbransjen og høyrefolk som alltid har vært mot gratis utdanning.

Tekst: Snorre Valen

"Æ love å skaff dåkker gratis skolebøker", sa Trond Giske til jubel fra de demonstrerende elevmassene i 2000. Sånn gikk det ikke. Den som intet våger intet vinner, og Giskes utlånssordning av noen skarve bøker i året var så stusselig konstruert at Høyre og Kristin Clemet ikke hadde noen problemer med å kassere ordningen allerede året etter.

Høyre mot gratis skole

2006: "Man skal nok lete lenge etter å finne sterke prinsipielle motstandere av billigere eller gratis læremateriell i videregående opplæring", skrev Høyres Ine Marie Eriksen Søreide umiddelbart etter at den rød-grønne regjeringa kunngjorde sin reform for gratis læremateriell i den videregående skolen i 2006. Med tanke på at Søreide selv var en hardnakka motstander av gratis læremateriell i hele sin tid som Unge Høyre-leder, må vel det sies å være en sannhet med modifikasjoner. Søreide, som sjøl bidro til å frata elevene det lille som var av gratis læremidler i 2001, har brukt de siste to åra

på å kritisere SVs kunnskapsminister for å ikke følge en fullstipendordning hun selv har latterliggjort i et halvt tiår. Eller som Unge Høyres nylig avgåtte leder Torbjørn Røe Isaksen stolt proklamerte "Jeg tror jeg kanskje er den eneste sentrale ungdomspolitikeren i Norge som aldri, A-L-D-R-I har lovet noen skoleelever skattefinansierte skolebøker – det som på folkemunne kalles gratis. Jeg synes det finnes viktigere ting å bruke pengene på.

Saken er jo den at høyresidas motstand mot gratis læremateriell alltid har vært prinsipiell. Med argumenter av typen "vi vil ikke subsidiere skolebøker til Røkkens barn" og "vi vil ha målrettede stipend til de som virkelig trenger det" har Høyre lagt seg på samme linje som i alle andre velferdsspørsmål: Lua i hånda. Om du skal få skolebøker og materiell, må du virkelig trenge det. Og du må bevise at du trenger det. som 16-åring, skal du altså dokumentere på offentlige skjema at du og dine forsørgere er fattige. Verdigheten står ikke sentralt i Høyres skolepolitikk, og det har den heller aldri gjort.

Og det er i bunn og grunn verdighet dette handler om: Anstendigheten i å slutte å kreve penger fra tenåringer i et skoletilbud som i alt annet enn navnet oppfattes som obligatorisk.

SV fikser biffen

Så tok det da bare SV ett år å fikse det Arbeiderpartiet har lovt i flere tiår: Gratis læremateriell, også på videregående. En stor del av æren for

Læremidlene

det tilfaller SU, som har stått knallhardt på for en reell gratisordning. Ikke to bøker i året. Ikke stipend til de som oppfyller Kristin Clemets kriterier for verdig trengende. Clemet selv tjente 1 466 266 kroner i fjor, om lag 200 000 mer enn da hun var minister og utformet kravene.

En skal likevel ikke tro at kampen er over med dette. "Veien e målet", sa Nils Arne Eggen, og slik er det også i SUs skolepolitiske kamp. Seieren med gratis læremateriell har bare bidratt til å synliggjøre hva de neste kravene må være:

Bedre stipendordninger for yrkesfagelever er noe av det første SU tok tak i. I dag deles elevene opp i kategorier som avgjør hvilke stipendsatser de mottar til materiell og obligatoriske aktiviteter. På SUs landsmøte i vår ble det nye utdanningspolitiske manifestet vedtatt, og her fremmes kravet om en langt bedre stipendordning for yrkesfagene. Her varierer kostnadene voldsomt mellom de ulike yrkesfagtilbudene, og det må det tas høyde for i større grad enn i dag. Satsene må reguleres skikkelig fra år til år, og erfaringer med ordninga må tas inn fortløpende. Gratis i dag må være gratis også i framtida.

Ordentlig kontroll med fylkene. I dag står fylkeskommunene, som driver de videregående skolene, temmelig fritt til å lage egne ordninger med pengene de mottar fra Kunnskapsdepartementet. Da er det vår jobb å holde fylkene (og spesielt de borger-

lig styrte) i ørene. Det mangler ikke på historier om forsinkelser og ville priser som følge av at fylkene ikke tar oppdraget på alvor. Alle elever bør sjekke hvem som har politisk flertall i deres fylke, sette seg inn i ordningene for gratis læremateriell og sørge for å sette hale på eselet om ting ikke funker som det skal. En av vår tids viktigste reformer for ungdom må ikke få sauses bort fordi høyrefylker ikke viser seg tilliten verdig.

Bedre offentlig kontroll med lærebøkene. Det hjelper jo ikke at bøkene er gratis om innholdet er dårlig. SUs landsmøte krevde en statlig godkjenningsordning for lærebøker, som skal vurdere styrker og mangler ved lærebokfloraen. Det er et godt og viktig krav, som SU må løfte fram. Clemets Kunnskapsløft har gitt oss så vage kompetansemål – kompetansemål er altså kompetanse som alle skal nå i videregående opplæring – at innholdet i skolen nå mer enn noen gang før defineres av kommersielle bokleverandører. SU går i front for å sikre kvalitet i lærebøkene og for en statlig godkjenningsordning.

Hold stand mot markedsinteressene. Bokbansjen er grinete over den nye ordninga. Såklart vil bokbransjen ha en stipendordning der alle elevene kjøper alle bøkene hvert år. Men særlig økonomisk eller miljøvennlig er det ikke. En offentlig utlånsordning forutsetter derfor at bøkene ikke blir gamle og nedsarva. Da synker respekten for ordninga, og døra åpnes for mer markedsstyrte løsninger. Derfor må SU slå ned på gamle og nedslitte bøker i den videregående skolen om den tid kommer!

Til kamp mot egenandeler for digitale læremidler. Midt oppe i arbeidet med gratis læremidler dukker jo også spørsmålet om digitale

læremidler opp. Her må SU ta debatten, og sørge for å stake ut en politikk som gjør elevene gode og oppdaterte på nødvendig teknologi, uten at vi rykker tilbake til start med egenandeler på flere tusen kroner i året. Nord-Trøndelag fylkeskommune har tråkka kraftig i salaten og krever tusenvis av kroner av alle elever for bærbare PCer som alle leveres fra én heldig dataproducent. Den amerikanske giganten Dell er kjempefornøyd, men det er nok ikke elevene på media og kommunikasjon som nå må redigere film og musikk på ubrukelige maskiner, og attpåtil betale for det. I vill begeistring over nye og fancy dataløsninger i skolen blir politikerne lett frista til å pålegge elever egenandeler helt på høyde med det skolebøkene en gang kosta. Den kampen må tas nå, før anbudskonkurransene, leasingavtalene og lisenskostnadene får ta fullstendig over.

En kamp i flere faser

For SUs kamp for gratis læremateriell er en politisk kamp i flere faser. Fra å måtte nedkjempe forslag fra Fremskrittspartiet om reklamefinansierte skolebøker ("Libresse gir deg den franske revolusjon") har SU nå kjempet gjennom et politisk flertall for det prinsipielle: Læremateriellet skal være gratis!

Neste fase er kanskje ikke like sexy, men den er desto viktigere: forsvare ordninga, og sørge for at den tåler de angrepene fra høyresida som garantert vil komme. Både i form av betal-selv-PCer, nye "behovsprøvd" ordninger, forsøk på å innføre lokal reklamefinansiering, og gud vet hva annet Ine Marie Eriksen Søreide og hennes venner i FrP og Venstre kan finne på. Gratis læremateriell er elevenes seier, men derfor er det også elevene som må forsvare ordninga videre!

Tøft boligmarked

De siste årene har boligmarkedet blitt stadig tøffere for ungdom. Prisene har skutt i været, og huseierne har større muligheter for å utnytte leietakerne. Caroline er blant dem som føler dette på kroppen.

Tekst: Rune Soleng

Rødt Press har dratt på visning for å møte noen av de som er på leting etter en bolig. Vi er på en visning i et strøk et stykke utenfor Oslo sentrum, i et område med mye unge folk. Vi kommer opp gjennom gangene i en bygård som ble bygd rett etter krigen, og ikke ser ut til å ha vært pusset opp eller vasket siden. Utleieleiligheten

vi kommer til er full av interesserte, på tross av at leia for de to rommene på til sammen tredivetredve kvadrat er 8000 kroner i måneden, og selv om depositumet er tre ganger den summen. Utleiemeglerens skryt overdøver ikke helt trafikken som dunderer forbi utenfor vinduet, og luftkvaliteten får alle alarmklokker til å ringe. De fleste fremmøtte er forståelig nok litt tvilende, og gir uttrykk for at det nok er i dyreste laget. Etterpå slår vi av en prat med tre boligsøkende.

Koster skjorta

- Jeg betaler nesten 10.000 kroner for leiligheten jeg bor i nå, forteller Caroline Cobel, 21 år. Hun deler riktignok leia med en person til, men det svir likevel godt i lommeboka. Hun jobber som servitør på et typisk turiststed i Oslo sentrum. Etter skatt har hun utbetalt rundt tolv tusen kroner i måneden. Tusenlappene til

huseieren kunne hun godt ha tenkt seg å beholde selv.

- Etter å ha betalt leia har jeg, type, ingen penger igjen, sier hun. Veninnene Elin Nuhr og Nicole Tolander nikker bifallende og kjenner seg igjen i situasjonen. De tre jentene er langt fra alene om å oppleve at de sitter igjen med lite når leia er betalt. De siste årene har prisen på et sted å bo flerdoblet seg. Særlig i de store byene har prisene steget dramatisk. Mens befolkningen har økt, har ikke boligbyggingen holdt følge. Særlig har byggingen av leiligheter i en størrelse og prisklasse som passer ungdom gått tregt. Det viser seg også i prisene: leieøkningen for hybler og små leiligheter har vært høyere enn for andre boliger. I følge ekspertene vil økningen fortsette, hvis ikke noe gjøres.

- Politikerne må gjøre noe med det. Det kan ikke være sånn, mener

“Etter å ha betalt leia har jeg ingen penger igjen”

Caroline Cobel, 21 år

Elin, som er alt annet enn fornøyd med situasjonen.

Men noen er fornøyd

Boligkrisa er ikke så krise for alle. De som sitter med store eiendommer tjener gode penger på det vanskelige boligmarkedet Caroline og andre opplever. Enten de leier ut eller selger videre, har den vanskelige boligsituasjonen betydd penger i kassa noen. Sandvika-mannen Ivar Tollefsen er kjent som en av de største bolighaiene i Norge. Årlig setter tusenvis av leietakere inn et samlet beløp på mer enn 100 millioner kroner på kontoen hans. Leieboerne har blant annet finansiert palasset der han selv bor og det som skal være Nord-Europas største vinsamling, på over 25.000 flasker. Høyere leiepriser betyr innstramning av livremmen for Caroline og andre, og feitere konto for Tollefsen.

Håpløst, synes Caroline, og forteller om hvordan det funker hjemme i Sverige. Der eier kommunene en stor andel av leilighetene, og gjør det mulig å finne en hyreslågenhet til en overkommelig pris.

Bor trangt

- Vi klarer oss jo, men det er ikke akkurat romslig, sier Nicole, som på tross av at hun bor et godt stykke utenfor sentrum, har et tre-personers kollektiv på rundt femti kvadrat. Hun er ikke alene om å bo trangt. I presområdene får ikke leietakere mange kvadratmeterne hver. Studentene har den vanskeligste situ-

asjonen. Statistikken forteller at det er dårlig stelt. De har færre kvadrat og færre rom, selv sammenlignet med andre i samme aldersgruppe. De har også sjeldnere egen hage, veranda – eller kjøkken.

Det tre jentene er likevel ikke blant de som har det tøffest. De har iallfall et sted å bo. Det er verre stelt for de som har satset på studentboliger. Ved studiestart fjor var det 10.000 studenter som sto i kø for slike boliger, og lite tyder på at situasjonen har bedret seg. Noen av disse tilbys nå det lite forlokkende alternativet innkvartering i gymsal. Mange studenter presses derfor over på det private leiemarkedet.

Der er gjerne prisene høyere. Samtidig bidrar studentene da til å presse opp husleiene for andre grupper, som Caroline og hennes kollegaer.

Drømmer om å eie

- Før eller senere vil jeg eie mitt eget sted, sier Caroline. Det ligger et stykke fram i tid. Høye boligpriser gjør det mer attraktivt å eie, men det er ikke lett å få lån for førstegangskjøpere. Ungdom kan sjelden stille tilstrekkelig sikkerhet, har ofte usikre framtidsutsikter og lav egenandel. Det betyr at bankene ofte gir tommelen ned, og at de som får lån får skyhøye renter å stri med.

- Med den økonomien jeg har nå har ikke sjans, ler hun. Men kanskje siden, hvis hun kan få en bedre betalt jobb. Inntil den tid er hun prisgitt et stadig tøffere leiemarked.

Boligmarkedet

Flertallet av ungdom leier bolig, men en ganske stor andel kjøper tidlig sitt eget sted.

De siste ti årene har boligprisene nesten tredoblet seg i de store byene. Det betyr at ungdom bruker en enda større del av inntekten sin på bolig enn tidligere.

Sosialistisk Ungdom krever:

- at den sosiale boligbyggingen gjenreises og at det offentlige må ta ansvar for at det bygges billige boliger.

- at det bygges 10.000 nye studentboliger, i regi av samskipnadene. Dette vil gi fattige studenter et bedre botilbud. Samtidig vil økt tilbud drive ned leieprisene.

- at Husbanken styrkes, slik at det blir lettere å få lån.

- at skatter og avgifter må gjennomgås for å hindre en prisutvikling på bolig som skviser ut førstegangskjøpere. Særlig viktig er det å skatte spekulantene ut av markedet.

- begrensninger på private borettslag, slik at ikke boligkjøpere lokkes inn i prosjekter med høyere fellesgjeld og kostnader enn de kan håndtere.

Foto: Janniche Wilhelmssen

Lotta

En såkalt drittjobb av Lotta Elstad er noko av det mest spanande som har skjedd i arbeidslivsdebatten i år. Elstad skriv om små og store skjebner på eit Thon-hotell og om AP som kjempar imot betre rettar for dei som jobber i bransjen.

Tekst: Jens Kihl

Det var i Redaksjon 21 på NRK at dåverande Ap-leiar Thorbjørn Jagland greidde å seie at innvandrane i Noreg var viktige av di dei tok "drittjobbane" i samfunnet. Inspirert, eller kanskje heller irritert av dette gjekk Lotta Elstad (25) inn i ein såkalt

drittjobb i to månader. Med tittelen hotellmedarbeidar fekk ho sjå korleis innvandrarar er viljuge til å finne seg i kva som helst for å halde på jobben sin, ettersom det er deira livbøye i kampen for å få bli i Noreg.

– Var det ein særskild grunn til at du valde å ta deg jobb i hotellbransjen?

– Nei, eg skreiv i utgangspunktet om yrkeshierarki og gleppen til Jagland. Eg sjekka NAV-heimesidene og søkte på ulike jobbar av denne typen, og fekk rett og slett jobb hos Thon fyrst. Men det kunne like gjerne blitt ein vaskejobb, fortel Lotta, og legg til: I tillegg trengte eg jo pengane...

– Men er "hotellmedarbeidar" ein drittjobb, då?

– Nei, det vil eg ikkje seie, Utgangspunktet for boka er jo at det ikkje finst drittjobbar, seier forfattaren. Men ho meiner derimot det finst ein del

dritt i arbeidslivet,.

– Eg har kalla boka En såkalt drittjobb av di desse jobbane blir nedvurderte frå samfunnet. Dei skal liksom ikkje respekterast. Og dette meiner eg er absurd, ettersom det er snakk om nokre av dei viktigaste jobbane i samfunnet!

I boka skriv Elstad om korleis Bjarne Håkon Hanssen ynskte seg eit system der berre innvandrarar med høgare utdanning og god løn fekk gjenforeining med ektefellen. "Hvis Hanssen fikk det som han ville, vil gulvene i Norge forbli uvasket." Sidan utgjevinga har Dag Terje Andersen overteke etter Hanssen, utan at det har skapt synbare endringar. Det er framleis noko fundamentalt gale her, og ingen har tenkt til å rette det opp.

– I boka skildrar du problema på arbeidsplassen veldig konkret. Men sure sjefar, kjipe arbeidsoppgåver og stress i kvardagen er vel noko alle støyter på?

– Jo, alle kan kjenne seg att – alle har opplevd å ha ein dårleg sjef, smiler Elstad.

– Mange bransjar har til dømes usikre stillingar, dette gjeld ikkje minst akademikarar. Det som skil seg ut for stuepikene er at det er dei dårlegast betalte jobbane, med usikre tilsetjingar og ei nedvurdering frå samfunnet ikring. I tillegg er det fysisk tunge jobbar, og få når AFP-alder. Så det hopar seg altså opp i denne bransjen, meiner Lotta.

– Men kva kan vi, som politisk engasjerte folk på venstresida, gjere med det?

– Den einaste eigentlege løysinga er at folk i slike jobbar organiserer seg.

mot strukturane

Alle organiserte kampar treng støtte frå opinionen rundt, påpeikar Lotta. – Og alle må respektere menneske for jobbane deira – då blir det lettare å vere stolt over arbeidet sitt. I tillegg er det slik at denne bransjen er full av studentar som er innom for ein kortare periode. Denne gruppa er dårlege til å organisere seg, og eg oppmodar til solidaritet med dei langtidstilsette i Hotell og Restaurantbransjen. Det er usolidarisk når dei sterke studentane set premissa for dei svake, seier Elstad

“Eg oppmodar til solidaritet med dei langtidstilsette i Hotell og Restaurantbransjen”

– **Kva med det feministiske perspektivet, som er lite framme i boka?**

– Det er riktig at det ikkje er eit tydeleg feministisk perspektiv i boka. Det har mellom anna med å gjere at denne bransjen i dag er full av innvandrarmenn, jamvel om det sjølvsagt er eit klassisk kvinneyrke. Eg er litt usamd i at det treng å vere eit feministisk perspektiv her – dette er fyrst og fremst eit klassespørsmål. Det er i det heile ei lite analytisk bok, eg drodlar lite kring strukturar, meiner tjuefemåringen. Samstundes ser ho ei skiljeline i fagrørsla:

– Men ein grunn til at desse yrka er langt nede på rangsstigen er nok at dei er overfolka av kvinner

og innvandrarar.

Tradisjonelt har mannsyrka, som industri, vore fronten i fagrørsla. Desse yrka har hatt makta internt i fagrørsla framfor dei klassiske kvinneyrka.

– Denne våren tok eg eit fag i arbeidslivssosiologi ved universitetet. På pensum kunne vi lære ting som “Samtidig vet vi at Marx’ dystre spådom om at kapitalismen ville utarme arbeiderne ikkje har holdt stikk. Snarere kan det se ut til at arbeidere i den vestlige kapitalismen blir erstattet med individuelle kompetansekapitalister [...]”

Kva tenkjer du om dette “moderne arbeidslivet”?

– Ein del industri har flytta til andre land. Og vi ser absolutt ein tendens til at fleire og fleire har høgare utdanning. Men ein del tek heilt av – kva for ein sfære held desse folka til i? Reinholdsverksemda ISS er mellom dei tre største arbeidsgjevarane i Noreg. Ser ikkje desse forskarane at folk vaskar golv?, spør Lotta høgt.

– **Vil du trekkje fram ei hending du opplevde som var særskild opprørande?**

– Det som opprørte meg aller mest

var når eg var i arkiva til Oslo Hotell- og Restaurantarbeidarforbund. Der fann eg frykteleg mange historier, og mange av dei handla om denne evige kampen om småting. Det er arbeidrarar som heile vegen må kjempe mot trygdekonto og utlendingskonto, og som aldri blir trudd, fortel Lotta.

– Ein mann som arbeidde i ein restaurant fekk ein stabel bruskasser over seg og skada skuldra. Men trygdekontoet ville ikkje gje han ei krone. Dei meinte skaden hadde kome av di han hadde blitt torturert i Irak, og dimes ikkje var ei arbeidsulukke, seier Lotta alvorleg. Hennar oppleving var at svarbrev fra dei ulike etatane var “kalde og rare”, noko som gjer det vanskeleg å kjempe mot:

– Ei formulering som gjekk att frå fagforeininga si side var “i anstendighetens navn”. Det er i det heile lite forståing for at folk er sjuke – og det provoserer meg veldig. Når Bjarne Håkon Hanssen seier at folk “må stå opp om morran” – skjønar han kva det vil seie å faktisk ikkje kunne stå opp om morgonen? Ser han ikkje strukturane?

FAKTA

Lotta Elstad

Fødd 1982

Har studert historie

Journalist med bakgrunn frå

Klassekampen og Dagens Næringsliv

En såkalt drittjobb

Den fyrste boka til Elstad

Utgjeve på Forlaget Manifest, 2008

216 sider

ILLUSTRASJONSFOTO

Slo tilbake!

Roskilde er Nordeuropas største festival, og tiltrekker seg tusenvis av norske ungdommer. I tillegg til musikken og teltlivet er det mye som skjer, og mye å passe på. "Nora", 17, dro fra årets festival med både en skremmende erfaring og styrka sjøltillit.

Tekst: Kristine Kvam

Det var generelt god stemning på Roskilde Festival i år.

– Det var visst ikke helt fullt i år, men

det merket vi ikke noe særlig til. Men jeg er imponert over organiseringen. De solgte sunn, økologisk og billig mat overalt, og ikke minst billig øl. De var også flinke til å dele ut vann, noe som nok hjalp mot både fyllesjue og den stekende sola.

"Nora" elsker festivallivet og var på minst tre konserter om dagen.

– De beste konsertene var Jay-Z, Samuel Burke og Chemical Brothers. Stemninga var på topp med herlig vær, det eneste som ødela litt var fulle og innpåsлитne gutter som prøvde å ta tak i meg og kysse meg i nakken. Jeg prøvde å dytte dem vekk, men noen ga seg ikke så da fikk de en albue i magen. Da stakk de som regel, sier hun fornøyd.

Til og med doene var helt greie og ganske rene. Først siste dagen begynte det å stinke. Noe som var ganske ubehagelig var da en del folk begynte å ødelegge campen siste dagen. De ramponerte og løp rundt og knuste tingene til folk. Vi fikk en advarsel over radioen som sa at man ikke burde sove i teltet siste natten fordi folk tente på!

Narkotika

- Vi ble flere ganger tilbudt hasj, men ikke noe sterkere. Det luktet generelt mye marihuana i hele leiren. Vi møtte en fyr som løp rundt og ropte cam-elope, og ba oss skyte han så han kunne stoppe å snakke. Tror nok han hadde tatt noe litt sterkere.

En 20 år gammel norsk gutt døde på festivalen etter en overdose med heroin. I fjor beslagla Politiet 15 ecstasypiller, i år fant de 256.

Til tross for stort omfang av dop på campingområdet er festivalens offisielle holdning at narkotika er "farlig, asosialt og ulovlig."

Overfalt

Det er mye sex på Roskilde, og heldigvis er det lett å få tak i kondomer. Men det er også en del voldtekter. I fjor var politiet kjempefornøyd fordi det bare var to voldtekter. Men Nora synes ikke det er bra nok.

- Noen ganger syns jeg folk snakker om voldtekter som om det er noe naturlig som skjer. Med den holdningen er det ikke rart at 8000-9000 jenter blir voldtatt hvert år i Norge. Selv hadde Nora en veldig ekkel opplevelse på Roskilde:

- Jeg befant meg plutselig i en bakgate alene og hadde mistet vennene mine. Jeg oppdaget at en mann fulgte etter meg så jeg krysset veien, men han fulgte fortsatt etter. Jeg krysset veien igjen, han fulgte etter, og sånn fortsatte det en stund. Jeg sa at han skulle slutte å følge etter meg, men han stoppet ikke. Plutselig tok han tak i håret mitt og dro meg mot en busk. Da snudde jeg meg og slo han rett i nesa en gang, og så rett på brystet. Det funka dessverre ikke så bra, så da slo jeg al-buen min inn i kjeven hans. Det funka, han falt inn i busken og jeg løp vekk. Jeg tror ikke han løp etter meg.

- Jeg var egentlig aldri så redd, mest irritert på han idioten som drev og ødela for meg. Men etterpå var jeg kjempefornøyd med meg selv! Det føltes veldig bra.

Plutselig tok han tak i håret mitt og dro meg mot en busk. Da snudde jeg meg og slo han rett i nesa

"Nora", 17 år

Feministisk selvforsvar

Mange unge jenter opplever det samme som «Nora», og det er ikke alle som klarer å slå fra seg slik som henne. Sosialistisk Ungdom har i lengre tid holdt på med prosjektet feministisk selvforsvar som lærer unge jenter om

kroppsholdninger, selvforsvarsteknikker og andre nyttige kunnskaper som skal være redskaper mot seksuell trakassering og i verste fall voldtekter.

Disse kursene inneholder foredrag og samtaler sammen med fysiske og psykiske selvforsvarsteknikker. De har blitt holdt på skoler og seminarer, og hundrevis av jenter har benyttet seg av tilbudet.

- Det kom en SU'er og holdt feministisk selvforsvarskurs i gymtimen vår i fjor.

Etter det kurset har jeg blitt veldig bevisst på selvforsvar, og har gått på noen få boksetimer. Jeg har alltid tenkt at hvis noen prøver seg, så slår jeg han ned. Og det funka faktisk! Jeg går ofte hjem alene på kvelden, men har aldri vært redd. Men jeg tar jo selvfølgelig noen forholdsregler.

Det selvforsvarskurset var den første gangen jeg faktisk lærte å slå. Når det plutselig var alvor rakk jeg aldri å bruke noen av teknikkene jeg hadde lært på kurset, jeg var full og rakk ikke tenke.

Men det handler like mye om å tørre å slå og ikke bare rope om hjelp.

Og jeg husket faktisk å ha tommelen riktig når jeg slo han! Alle jenter burde komme seg på selvforsvarskurs og jeg skal garantert tilbake til Roskilde til neste år.

Svensketur!

Årets European Social Forum (ESF) arrangeres 17. – 21. september i Malmö i Sverige, og du inviteres med! Mer enn 20.000 mennesker ventes til forumet, hvor folk fra fagbevegelsen, miljøvernere, feminister, marxister, antirasister, bondeaktivister og andre fra hele den breie venstresida skal samles under slagordet "En annen verden er mulig."

200 møter og workshops

I løpet av de fem dagene vil det bli holdt over 200 seminarer, møter og workshops om temaer som privatisering, EU, klima, Palestina, homofiles rettigheter, Marx og fristeder. I tillegg vil det bli arrangert konserter, aktivistkurs og aksjoner, før forumet avsluttes med en samla demonstrasjon for et rettferdig Europa og en annen verden.

Transport og overnatting

Sosialistisk Ungdom vil være behjelpelig med reise for alle som vil til Malmö, og setter sammen med Attac opp busser fra Oslo. Disse bussene vil ha solidariske priser og sammen med vår svenske ungdomsorganisasjon Ung Vänster vil vi ordne felles overnatting for alle som ønsker det. Detaljer rundt transport og overnatting blir lagt ut på www.su.no.

Les mer om forumet på www.esf2008.org

Foto: Randi Bergan/Mag

Vaktbikkja

Det finnes helter, superhelter og LOs sommerpatrulje.

Tekst: Olav Magnus Linge

Hver sommer strømmer titusenvise av norske ungdommer ut i arbeidslivet for å spe på en slunken lommebok. Men for mange blir første møte med arbeidslivet alt annet enn hyggelig. Dårlig lønn, uklar arbeidstid og mangel på skikkelige arbeidskontrakter preger jobbsituasjonen til mange ungdommer. Det prøver LOs sommerpatrulje å gjøre noe med.

Serveringsbransjen verst

Tom Einar Karlsen fra LOs sommerpatrulje i Troms har besøkt 270 bedrifter i sommer. Han får neppe julekort fra alle. Sommerpatrulja i fylket med mid-

nattsola har avdekket mange graverende brudd på arbeidslovgiving ved bedrifter i Troms.

- Som vanlig er serversingsbransjen og salgsbransjen verst. Så mange som 15 % av de ansatte ved bedrifter vi har besøkt mangler arbeidskontrakt, det har ikke bedra seg i det hele tatt de siste årene, sier Karlsen.

- På flere serveringssteder har vi fått melding om at den som jobba siste vakt ble trukket i lønn om det mangla penger i oppgjøret. Noen arbeidsgivere er til og med så frekke at de kontraktfester at de ansatte blir nødt til å betale dersom regnskapet for dagen ikke går opp, sier Karlsen.

- At arbeidsgivere formaliserer brudd på arbeidsmiljøloven i kontrakter med ungdom i sommerjobb, viser hvor langt sjefer tør å gå i møte med arbeidere som ikke er godt organisert eller har full oversikt over rettighetene

som faktisk finnes i arbeidslivet. Det verste med det er at det gir et falskt inntrykk av at arbeidsgiveren kan diktere hvilke som helst betingelser i ansettelsesforholdet, sier faglig leder i Sosialistisk Ungdom, Rune Soleng.

Ingen arbeidstid

Tilbake i Nord-Norge slår Tom Einar Karlsen fra LOs sommerpatrulje fast at serveringsbransjen langt fra er alene om å preges av at ungdoms arbeidskraft brukes- og kastet som arbeidsgiverne vil.

- Vi har møtt folk i salgsbransjen som ikke ante hvor lenge de til enhver tid skulle jobbe, ikke hadde kontrakt eller lønns slipper og som fikk tildelt oppdrag utelukkende basert på vilje til å ta på seg oppdrag tidligere, sier Karlsen.

3 råd fra Tom Einar

1. Skaff deg arbeidskontrakt!

Standard kontrakt finnes blant annet på www.arbeidstilsynet.no

2. Sørg for å få lønns slippen.

Unngå at sjefen "glemmer" å trekke deg i skatt, eller betaler ut for lite.

3. **Organiser deg.** Fagorganiserte får bedre betalt, større tillegg og står også sterkere i møte med ufine sjefer. LO tilbyr blant annet gratis rettshjelp ved tvister i arbeidsforholdet.

Les mer på www.lo.no

LOs sommerpatrulje i aksjon. Foto:Sissel M.Rasmussen/LO Media

“Ofte er det snakk om at unge ikke vet at de har krav på overtidstillegg”

Tom Einar Karlsen

Han mener det er et særlig problem at mange ungdommer enten selv ikke vet, eller at arbeidsgiverene rett og slett prøver å se bort i fra, at også kort- eller deltidsansatte omfattes av de generelle reglene i arbeidslivet.

- Ofte er det snakk om at unge ansatte ikke vet at de har krav på overtidstillegg, selv om de bare jobber deltid. Vi har til og med vært borti så grove brudd på norsk lov som at sjefer har prøvd å tvinge syke tilbake i jobb, og overprøve gyldige legeerklæringer, fordi de tilsatte jobbet i små stillinger over kort tid, sier Karlsen.

Det nytter

Siden 1995 har LOs sommerpatrulje dokumentert en halvering i antallet bedrifter der de avdekker brudd på norsk arbeidslivslovgiving. I 1995 påviste LO at over halvparten av bedriftene de besøkte ikke overholdt norsk lov, nå er tallet nede i 20 %.

- De aller fleste bedrifter forholder seg relativt greit til ungdom. At LOs sommerpatrulje hvert år ruller ut og besøker flere tusen bedrifter er uten tvil en av grunnene til det. Selvsagt vet mange arbeidsgivere at de risikerer å få trøbbel om sommerpatruljen avdekker lovbrudd og dårlige forhold for de ansatte. Det er kanskje den viktigste konsekvensen av at vi år etter år legger ut på landeveien når sommeren kommer, sier Karlsen.

Skjønnhetens pris

Mina Finstad Berg
Lillehammer SU

Jeg kommer heller litt for seint enn å komme uten sminke.

Den erkjennelsen tror jeg ikke jeg er aleine om. I dagens verden blir utseende stadig viktigere. Top Model og Ekstrem Forvandling er publikumsfavoritter, og 14. juli så rundt 1,5 milliarder mennesker Miss Universekåringa i Vietnam. Skjønnhetstyranniet når hele tida nye høyder, og skal vi henge med i kampen om det perfekte ytre nytter det ikke å ligge på latsida. Stadig dukker det opp nye skavanker vi må rette på. Skjønnhet er big business, og noen tjener fett på vår dårlige sjøtillit. De viser oss syltynne jenter med store pupper, perfekt hud og glansfullt hår. Det er dette vi skal sammenliknes med. Dette er idealet. Det de ikke forteller oss er at jenta på plakaten er retusjert etter alle kunstens regler, kanskje til og med satt sammen av flere modeller. Det vi ser er de jentene vi skal konkurrere med og måles opp mot. De er normalen, det er sånn jenter skal være. Det sier seg sjøl at de fleste av oss ikke klarer å leve opp til et slikt skjønnhetsideal. Likevel prøver vi så godt vi kan. I 2005 brukte nordmenn 7,4 milliarder kroner på kosmetikk.

11-åringer bruker sminke daglig, og norske jenter sulter seg i hjel. Stadig flere blar opp mange tusen for å fikse på utseendet. Alt for å bli "naturlig vakre".

Men hvorfor er det sånn at vi blir normale først etter en halvtimes sminking, barbering og napping? Vi blir fortalt at vi er unormale hvis vi ikke ser ut som reklamejentene. Det er unaturlig å ikke bruke sminke. For å være naturlig feminin må vi bruke hundrevis av kroner på puder, maskara, eyeliner og dekkstift. Vi taper både penger og sjøtillit, mens sminkeindustrien håver inn milliarder. Dårlig sjøtillit er et kjempeproblem blant norske jenter. Komplekser har blitt en naturlig del av vår hverdag, og vi blir aldri fornøyde. Som feminist ser jeg at dette er et resultat av skjønnhetstyranniet. Som sosialist ser jeg at kapitalismen trenger skjønnhetstyranniet for å tjene penger. Likevel er jeg en del av det. Jeg går ikke hjemmefra uten sminke, og jeg trekker inn magen på stranda. Skjønnhetstyranniet er så sterkt at ikke en gang vi feminister slipper unna. Det blir ikke revolusjon så lenge jenter bare teller kalorier.

FEMINISTISK FRASPARK

SOSIALISTISK

UNGDOM

TAUS: Rektor ved Universitetet i Agder Torunn Lavdal vil ikke ha noen mening om drapstruslene og forfølgelsen av colombianske studenter som

Tar ikke stilling til drap

Mens colombianske studenter ofrer livet i kampen for et fritt akademisk vil ikke rektor ved Universitetet i Agder (UiA) uttale seg om menneskerettighets situasjonen til colombianske studenter og kollegaer.

Tekst: Lars Klottrup Berge

10 år med forfølgelse og drap

I år feiret den colombianske studentforeninga ACEU 10 års-jubileum, ved å samle over 1000 ungdommer til kongress i kystbyen Cartagena på Colombias karibiske kyst. Skjønt det ble en feiring med bismak. I ti år har ACEU engasjert studenter i kampen for retten til utdanning og et fritt akademisk som kan spille en progressiv rolle i løsningen på internkonflikten i Colombia. På disse ti årene har flere titalls studentaktivister og studentledere måttet bøte med

livet og svært mange er fordrevet fra sine hjem og blitt internflyktninger i Colombia. Også mange oposisjonelle akademikere eller universitetsansatte som stiller seg på studenes side har blitt drept. Forfølgelsen er det paramilitære grupper, opprettet av Colombias overklasse og med bånd til den colombianske regjeringen, som står bak. I sommer ble lederen av ACEU, Diego Marin, drept i eksil etter et drapsforsøk mot ham.

Trusler og drapslister

Et par måneder før kongressen gjestet Jaime Coco Osorno fra ACEU Norge og Universitetet i Agder. Han er selv internt fordrevet i Colombia for sitt studentengasjement. Få uker før hans Norges-besøk ble en nær venn av ham og landsstyremedlem i Sosialistisk Ungdoms søsterorganisasjon JUCO, Alirio Quiones, drept av paramilitære. For å vekke oppmerksomhet om colombianske studenter menneskerettighetssituasjon kontaktet UiA SU engasjerte studenter ved universitetet og lagde en fiktiv drapsliste med navnene til de studen-

tene som samtykket, etter modell fra de listene paramilitære i Colombia henger opp for å true Coco og andre studentledere til stillhet. Lista vakte enorm oppmerksomhet. Forskremte studenter tok kontakt med politi, presse og universitetsledelse, og rektor ved Universitetet i Agder Torunn Lavdal, var raskt på pletten for å refse virkemidlene SU tok i bruk.

– Det er bra at folk reagerer når noen henger opp drapslister ved et norsk universitet, selv om lista er fiktiv, uttalte daværende leder i UiA SU Mali Steiro Tronsmoen.

– Men vi trenger at folk reagerer også når det skjer i Colombia. Der er det blodig alvor.

Løfter om samarbeid

Etter et møte mellom UiA SU og rektor Torunn Lavdal rett etter hendelsen, hvor SU forklarte hvor SU forklarte om det drapstruslene mot de colombianske studentene, stilte Lavdal seg positiv til framtidig samarbeid opp mot universitetsledelse ved colombianske universiteter for å kreve at de garanterer for sikkerheten

m Jaime Coco Osorno (til høyre).

strusler

til sine engasjerte studenter. Allerede i slutten av mai kom de første nye truslene, denne gang mot universitetet i Cartagena, rettet mot organisatorene av ACEUs kongress. Elisabeth Aaserød og Mali Steiro Tronsmoen fra UiA SU hadde et møte med rektoren, og formulerte med utgangspunkt i møtet et forslag til brev Lauvdal kunne sende, som fokuserte på studenters ytrings- og organisasjonsfrihet. Men til tross for flere henvendelser fra UiA SU allerede tidlig i juni har rektoren ikke gjort noe for å hjelpe de drapstruede studentene.

Unnslapp paramilitære

Truslene i mai var bare starten på en mørk sommer for studentbevegelsen i Colombia. I juli ble ACEU-leder Diego Marin utsatt for et drapsforsøk, og så fordrevet fra Colombia. Han befinner seg nå i skjul i et annet latinamerikansk land. Han har også her fått merke at colombianske paramilitære jakter på ham.

Noen uker senere var det Cocos tur. Midt på dagen tok bevæpnede menn seg inn i leiligheten hans. Coco var

heldigvis ikke hjemme, men kameraten hans, Pedro Geney, ble banket opp, bastet og bundet, og sperret inne i et klesskap i Cocos leilighet. Gjerningsmennene fortalte de var ute etter Coco, som nå trolig går en usikker framtid i møte.

Vil ikke mene noe

- Vi har konkludert med at vi ikke kommer til å gjøre noe på dette, sier Torunn Lauvdal når vi ringer og spør hva UiA vil gjøre med truslene mot Coco og de andre colombianske studentene.

Til tross for at universitetsledelsen tydeligvis har diskutert spørsmålet har hun ikke tatt seg tid til å svare på SUs henvendelser om saken, noe hun beklager når Rødt Press ringer.

- Vi kan ikke som en statlig institusjon gå inn i enkeltsaker.

- Men dette er jo ikke en enkeltsak, men den generelle menneskeretts situasjonen for studenter i Colombia.

- Ja, men dette må vi overlate til Utenriksdepartementet. Det handler om arbeidsdelinga i staten. Vi driver med utdanning og er ikke en politisk organisasjon.

Lauvdal har derimot engasjert seg i politiske saker rundt Agderforskning og Stjernø-utvalget.

- Hvorfor kan ikke dere som et frittstående universitet uttale dere uavhengig av regjeringa? Undergraver ikke dette akademias frie stilling?

- Nei, dette er vår frie vurdering. Vi kommer ikke til å følge opp dette, men vi er positive til at studentorganisasjonene engasjerer seg. Eventuelle initiativ bør komme fra dem, mener rektoren.

- Ligger ikke styrken i et fritt akademisk nettopp i at universitetene kan ta stilling?

- Nei, jeg tror ikke det betyr så mye hva vi sier.

Krever handling

Elisabeth Aaserød, påtroppende leder i UiA Sosialistisk Ungdom er sterkt uenig.

- Noe av det viktigste vi kan gjøre for colombianske studenter er å vise colombianske myndighetspesoner at vi følger med på hva som skjer. Når universitetene er en viktig arena for politisk undertrykking er det klart at vårt engasjement også bør rette seg mot universitetsledelsen, sier hun til Rødt Press.

Alle ungdomspartiene, fra SU til FpU, og alle de store norske studentorganisasjonene i Norge har støttet et felles opprop for solidaritet med colombianske studenter. Men hva en rektor sier veier tyngre enn hva studentene sier, mener Aaserød, som er oppgitt over Lauvdals manglende vilje til å stille opp for de drapstruede studentene.

- Det burde koste henne lite å si ja til å sette navnet sitt på et brev. Men en aktiv universitetsledelse som verner om sine studenter og arbeider for studentenes sikkerhet kan redde liv i Colombia. Det håper jeg at Torunn Lauvdal vil ta konsekvensen av, og gjøre sitt for å skape en mer aktiv universitetsledelse ved colombianske universiteter, avslutter hun.

COLOMBIA

Colombia ligger i Sør-Amerika og har siden 1960-tallet hatt en væpna konflikt mellom geriljaen og paramilitære grupper knyttet til overklassen. De paramilitære og regjeringa utnytter denne konflikten til å undertrykke opposisjonen og studentenebevegelsen, som ikke har noen bånd til geriljaen.

“

Jeg visste jo ikke før i etterkant at de skjøt med skarpt”

Aktivist Sjefen

Mali Steiro Tronsmoen frykter det blir mindre aktivisme for hennes egen del nå som hun er blitt SU-leder. I hvert fall den ulovlige.

Tekst: Hanne Kristin Wolden

- Det er veldig deprimerende med all denne fotograferinga. Etter 250 bilder kan jeg plukke fem som blir bra. Mali Steiro Tronsmoen kommer en time for seint til intervjuavtalen pga fotografering, men ser alt annet enn deprimert ut. Veldig blid og veldig gira. Litt sånn putt på en tier. Jeg vil spørre henne om hennes SU-historie, men Mali snakker om bolig-politikk.

- Jeg har bodd i køyeseng i Oslo i flere år, vi må regulere boligmarkedet. Kanskje staten kunne sette en utleiemaxpris?

- Du skal få snakke om boliger seinere.

Ali hjem til Nesodden

Vi kan takke Grete Faremo for at Mali havna i Sosialistisk Ungdom. Justisministeren fra Ap som var alt annet enn trivelig mot asylsøkerne på slutten av nittitallet.

- Ali hjem, Ali hjem, Ali hjem til Nesodden, mimrer Mali fra sin første demonstrasjon.

Året var 1997, og Mali på 13 hadde fått beskjed av broren om at hun

hørte hjemme i SU. Ettersom hun var litt for redd de store gutta i Hamar SU, blei hu ikke permanent aktiv før i 99.

Internasjonalt engasjement

For de av oss som kjenner henne litt fra før, er Mali hun palestinadama som snakker spansk, og som "alltid har vært med". Det er bare litt vanskelig å holde styr på hvor hun er. I det hun forteller historien sin, skjønner jeg at svaret kanskje er overalt.

- Mitt internasjonale engasjement starta for alvor i Venezuela. Jeg var der et år rett etter at Chavez var valgt og fikk virkelig se at det nytter. Så stakk jeg hjem, flytta til Oslo, og prøvde å finne et sted å engasjere meg. Det er ikke vanskelig for engasjerte sosialister å få ting å gjøre. Mali havna i fellesutvalget for Palestina, i internasjonalt utvalg i SV, på Europas Sosiale Forum i Paris og i Aten. hun havna i landsstyret til SU og på masse representasjonsresier i Palestina. Slik blir det opplevelser av. En gang havna hun hjemme hos Yasser Arafat.

- Israel holdt palestinernes leder i fangenskap i hans eget hjem. To måneder før han døde fortalte han oss at han slett ikke hadde gitt opp kampen. En liten mann med masse håp. All reisinga har virkelig lært meg at kamp nytter og at man aldri skal gi opp.

Seinere havna Mali som u-leder for SU i Colombia. Der feira hun julaften i fengselet og bodde i kollektiv med internflyktninger.

- Det er veldig kult å se ungdom engasjere seg og tru på forandring, med livet som innsats. Men når jeg er der nede, er de folka venna mine, ikke statistikk. Det er ganske jævli.

Når du treffer Mali, må du snike til deg en prat. Da kan du få høre om da hun blei kasta ut av El Salvador eller da hun blei beskyttet av israelske soldater. - Var du redd da?

- Jeg visste jo ikke før i etterkant at de skjøt med skarpt.

Som sagt er Mali for mange "hu internasjonale".

- Må den nye SU-sjefen utenlands for å få inspirasjon til kampen?

- Jeg puster litt roligere i Norge, sier Mali. Men jo eldre man blir jo bedre trur jeg man innser nødvendigheten av kampene her hjemme. Da jeg bodde hjemme, var alt ganske trygt og fint. Jeg tok det som en selvfølge både at folk hørte på hva jeg som jente sa og at jeg hadde et sted å bo. Men jeg skjønte jo ganske snart at det er lite som er selvsagt, både som jente og som arbeiderklasseungdom. Da jeg begynte på universitetet, fikk jeg patriarkatet i trynet. Ingen jenter i klassa sa noe, ingen forelesere var kvinner, og ingen bøker på pensum hadde kvinnelige forfattere. Det var litt sånn oi, faen, verden er sånn.

Aktivist

Og når oi faen verden er sånn, må man gjøre noe. Mali har malt "knus kjønnsrollene" på golvet i et parkeringshus (riktignok fordi malingen gikk gjennom bannerstoffet) og bodd i telt

foran universitetet for å sette fokus på situasjonen på boligmarkedet.

- Jeg trur ikke verden forandrer seg gjennom bøkene og avisene. SUs styrke måles i hvor mange aktivister vi har, sier Mali.

- Det sier alle. Hvorfor slutter folk å være aktivister?

- Jeg slutter ikke. Både fordi det er viktig og fordi det er utrolig gøy. Jeg trur folk som blir eldre er redd for å være barnslige. Jeg er ikke redd, og folk er ikke for gamle.

Mali forteller stolt om mamman sin, som har blitt aktivist i voksen alder. – Nå løper hun rundt i Hamar sentrum og klistrer opp klistremerker mot apartheidmuren. Vi trenger mer aktivisme. Da går kampen bedre og folk holder lenger. Både i SU og i livet.

- Jeg vil ha en organisasjon som fortsetter å være gode på det vi er veldig gode på i dag. Det er så ekstremt mye kunnskap og erfaring rundt i SU-Norge som vi er flinke til å dele med hverandre. Vi har så mange smarte folk. 8000 medlemmer, det bør vi klare, også skal vi ha leserinnlegg i avisa hver dag. Det er ikke så mye det, sier Mali.

Neida. Bare 365. SU-lederen veit hun er ambisiøs, men sier samtidig at det er ganske lett å gjøre henne fornøyd.

- Jeg ønsker meg en organisasjon som sender meg bilde hver gang de gjør noe gøy. Asker SU sendte supre bilder fra sin Palestinaaksjon.

Det liksom bare gjør uka mi ass, da begynte jeg å grine.

likevel er det grundig. Alt høres veldig opplagt ut når Mali prater.

- Jeg er veldig opptatt av alltid å ha de beste argumentene, sier hun og starter på klassekamp igjen.

Bøttevis av tru

- Vi skal få ungdom til å organisere seg, både på arbeidsplassen og ellers, da står vi sterkest. På lang sikt skal vi kreve et helt anna system, det skal ikke være sånn at private eier arbeidsplasser og bygningsmasse og kan gjøre hva de vil med dem. Arbeid og bolig er politikkområder som skal være underlagt demokratisk kontroll. Det offentlige er de eneste som kan det bygge med det formål at folk skal bo. De private bygger for å tjene penger, de bolighaiene skal tas, har jeg sagt noe om skole?

Når Mali får snakke om aktivisme, får hun stjerner i øynene. Hun innrømmer at hun trives best som aktivist.

- Blir det mindre tid på gata nå som du er blitt sjef?

- Det blir kanskje litt mindre ulovlig tagging, sier Mali og ler.

- Ledere som aldri gjør det samme som medlemmene sine, blir dårligere ledere. Jeg trur kanskje jeg kan love det her og nå: At jeg skal bli med på aktivisme alle steder jeg besøker som SU-leder.

Så Mali skal de neste månedene reise, aksjonere, opparbeide seg et navn i media og finne seg til rette på sjefskontoret. Hva slags organisasjon drømmer du om?

Klassekamp

Egentlig er det ganske ofte at Mali får stjerner i øynene. Også når hun får snakke om hva SU skal holde på med framover.

– Vi må bli enda bedre på konkret klassekamp, få fram den virkelige motsetninga. En ting er at de rike kan invitere alle andre rikinger til dugnad for Høyre og Frp, men de har sinnsykt mye makt ellers også. De bestemmer hvor arbeidsplassene skal ligge, tempoet i arbeidslivet osv osv. Oppfatninga om at arbeidslivet må være sånn det er i dag, gjør meg forbanna. Den oppfatninga tjener noens interesser, og det er ikke mine.

Når Mali er sint, går det fort. Men

Det er jeg som trekker pusten: - Nei.

Så snakker hun en halvtime om det også. Om karakterer, Unge Høyre, gratisprinsippet og veien videre. - Jeg gleder meg innmari til å ta fatt på alle disse tinga sammen med resten av SU, sier Mali.

Det er helt nødvendig å si. Hun synes klar som et hardkokt revolusjonært egg. Med kombinasjonen mye ledererfaring, mye fronterfaring, 11 år bak seg i SU og det hun sjøl kaller "representant for en aktivistisk kraft", har hun bøttevis av tru. På verden, på ungsosialistene og ikke minst på framtida.

INTERNASJONALEN

STORBRITTANIA

Britisk fagbevegelse krever gjenytelse for finansieringa av statsminister Gordon Browns Labour Party. De har levert en liste på 130 politiske krav, som blant annet inkluderer fjerning av lovforbudet mot sympatistreiker, fjerning av egenandeler i helsevesenet og ny lønnsavtale i offentlig sektor. Kravene ønskes som en integrert del av plattformen til Labour ved neste parlamentsvalg, som skal avholdes innen to år.

ITALIA

Alle romaer (sigøynere) i Italia skal registreres med fingeravtrykk, i følge et nytt lovforslag fra den høyreekstreme regjeringen til Silvio Berlusconi. Høyesterett har godkjent forslaget og har også omgjort en dom fra mars om to måneders fengsel til seks personer som hadde skrevet under et opprop om å kaste alle romaer ut av byen Verona.

PALESTINA

21 sørafrikanere besøkte i juli den okkuperte Vestbredden. Blant dem var profilerte veteraner fra Nelson Mandelas parti ANC, to høyesterettsdommere og flere parlamentarikere. Flere i delegasjonen var sørafrikanske jøder. I forbindelse med Israels 60-års markering i mai ble det presentert et samla sørafrikansk opprop med tittelen "Vi bekjemper apartheid; vi ser ingen grunn til å feire det i Israel." Blant underskriverne er den jødiske statsråden Ronnie Kasrils og lederne for ANC, den sørafrikanske fagbevegelsen og South African Council of Churches.

VENEZUELA

Venezuelas president Hugo Chavez går inn for å nasjonalisere Den venezuelanske banken, som eies av Santander-gruppen. De spanske eierne forsøkte nylig å selge banken til en venezuelansk bankeier, men Chavez stanset salget og meddelte at den staten ville kjøpe opp banken. - I dag tar de spanske eierne med seg overskuddet ut av landet. I stedet skal profitten komme det venezuelanske folk til gode. Derfor vil vi kjøpe tilbake banken som ble privatisert for mange år siden.

SØR AFRIKA

Planer om å legalisere prostitusjon i forbindelse med Fotball-VM i Sør-Afrika 2010 møter kritikk. Lokale myndigheter i Durban ønsker å tilrettelegge for bordeller under arrangementet. Motsanderne er redd for at en midlertidig situasjon med lovlig prostitusjon vil bli permanent og fortsette også etter VM. I tillegg til den generelle motstanden mot prostitusjon er mange redd for økt spredning av Aids. Fem millioner sør-afrikanere er HIV-positive, et av de høyeste tallene i verden. Det endelige vedtaket vil være opp til det sør-afrikanske parlamentet.

INDIA

India spilte en avgjørende rolle da de rike landes forsøk på å presse gjennom en ny frihandelsavtale under WTO-forhandlingene i Geneve i juli ble stanset. India sto i spissen for kravet om sikkerhetsmekanismer som skal beskytte u-landenes landbruksmarkeder mot store og plutselige prisfall som følge av import fra giganter som USA og EU. - Jeg håper inderlig ikke at dette betyr sammenbrudd for en verdensorden, sier Dag Ekelberg i høyresidas norske tenketank Civita.

Vekst uten utvikling

En utviklingsstrategi som fokuserer ensidig på økonomisk vekst kan ikke løse u-landenes problemer.

Hans Theting
Kragerø SU

Det er åpenbart at stater som er i startfasen av sin samfunnsutvikling er avhengig av økonomiske motorer for å utvikle seg videre. Tilrettelegging for økonomisk vekst har vært og er fremdeles hovedfokuset for utviklingsland. Flere landeksempler gir oss imidlertid grunn til å revurdere et noe ensidig fokus på økonomiske forhold.

Samme oppskrift, ny form

Da det internasjonale pengefondet (IMF) og Verdensbanken i begynnelsen av 1980-tallet utvidet sitt engasjement hos sine mottakerland, markerte dette starten på en mer aggressiv holdning. Innføringen av strukturalpasningsprogrammene (SAP) skulle fungere som en forutsetning for støtte. Programmene innebar blant annet at land som mottok ytelser fra Verdensbanken måtte forplikte seg til nedbygging av offentlig sektor, privatisering og liberalisering av hjemmemarkedet.

I 2008 har kritikerne av denne liberaliseringen kunnet oppsummere at strukturalpasningsprogrammene har medført svært negative følger for mange utviklingsland. IMF og Verdensbanken har selv innrømmet at mange av endringene som ble iverksatt har vært mislykket. Tidligere sjefsøkonom i banken Joseph Stiglitz hevder imidlertid at på tross av en feilslått strategi, har ingenting endret seg spesielt i IMF's politikk siden innføringen av strukturalpasningsprogrammene. Den liberalistiske politikken innføres i samme tempo og med samme prinsipper. Endringen ligger kun i strat-

egiens innpakning, uten at det kalles strukturalpasningsprogrammer blir de samme løsningene forkledd gjennom ulike betingelser. Det er også IMF som bestemmer premissene for hvilke stater som skal bli skjenket de velkjente gjeldslettene. Premissene for gjeldslette ligner påfallende mye på premissene for lån: "sunn" makroøkonomisk styring, definert av IMF. Det innebærer kutt i offentlig sektor, privatisering, stabilisering av statsbudsjetter fremfor investering i helse og utdanning osv.

Vekstsentrert teori vs. Velferdssentrert teori

Det kan virke som om kravene som stilles fra IMF og Verdensbanken til utviklingslandene, følger en vekstsentrert teoretisk linje. Vekstsentrert utviklingsteori vil tilrettelegge for det private næringslivet fremfor investering i sosial sektor. Bakgrunnen for denne prioriteringen er tanken om at en økonomisk vekst i samfunnet etter en periode også vil ha en såkalt "trickle-down" effekt der vekst i en industri er tenkt å skape positive økonomiske ringvirkninger for resten av samfunnet. De vekstsentrerte utviklingsteoretikerne vil ikke bare nedprioritere investering i menneskelig kapital, men de vil også hevde at en slik investering eller en fordeling av godene i samfunnet vil være negativt for den økonomiske veksten. Dette fordi at økonomien er avhengig av økonomisk sterke entreprenører for å drive den økonomiske utviklingen, en fordeling vil dermed svekke entreprenørenes makt.

En konkurrerende økonomisk utviklingsteori blir gjerne kalt den velferdssentrerte utviklingsteorien. Teorien vil i motsetning til den vekstsentrerte teorien fokusere på "vekst med utvikling". Tanken er at investering i menneskelig kapital som utdanning, helse og offentlige institusjoner vil bidra til å skape en bedre og mer bærekraftig økonomisk utvikling. Bedre sosiale forhold vil også forbedre produk-

sjonsmulighetene i landet ettersom arbeiderne blir skikket til å utføre mer avanserte oppgaver i arbeidslivet. Dette legger grunnlaget for videre industriell utvikling.

Vekst uten utvikling

Mot slutten av 1980-tallet ble Pakistan betegnet som en suksesshistorie på vei til å utvikle seg til et stabilt demokrati. Landet hadde ført en vekstsentrert utviklingsstrategi og innførte i tillegg strukturalpasninger på 1980-tallet. Landet har hatt en gjennomsnittlig vekst i bruttonasjonalprodukt på omkring 5,5 % Årlig siden 1950. Samtidig som økonomien har vokst stødig i over 60 år er staten fremdeles en av de minst utviklede statene i Asia og blir av FN regnet som blant verdens mest mislykkede stater. Demokratiet er svært skjørt, utdanning og helsenivå er urovekkende lave og rettsvesenet er i svak forfatning.

Pakistan er et av mange eksempler på land der økonomisk vekst ikke har klart å skape et bedre samfunn. Selv om det er mange årsaker til at dette skjer, er det grunn til å tro at et ensidig fokus på en vekstsentrert utviklingsteori har vært årsaken til at staten mislykkes i sin utvikling. En økonomisk utviklingsstrategi uten hensyn til sosiale eller politiske forhold vil forme samfunnet på en måte som gjør en fremtidig refordeling problematisk. Etter en årrekke med et minimalt fokus på fordeling vil undertrykkende strukturer allerede ha vokst seg sterke nok til å hindre refordeling. En elite vil ha etablert seg og en undertrykt arbeiderklasse vil stå frarøvet igjen selv om det er denne gruppen som har bygd den økonomiske veksten. Dette danner grobunn for konflikt. Det handler om hvilket samfunn vi ønsker. Å bygge? Økonomisk vekst er grunnleggende, men et ensidig fokus på vekst kan være skadelig for samfunnet hvis velferden til innbyggerne i samfunnet ikke bygges ut i takt med fremgangen i økonomien.

Uten personnummer: uten rettigheter

Det er lenge siden retten til videregående opplæring ble lovfestet for alle barn i Norge med fullført grunnskole. Denne høsten er det likevel ikke alle som får oppleve denne rettigheten.

Tekst og foto: Simon Souyris Strumse

Det er en solfylt sommerdag i Oslo at Mahsa Mansoori møter Rødt Press. Hun har jobb på en barnehage i hele sommer, men sammen med skolestart kryper en økende usikkerhet nærmere.

Flyktet fra Iran

Mahsa er 17 År, og på flukt fra Iran. Siden hun og moren kom til Norge i desember 2005 har hun fullført 10. klasse og 1. klasse på Rå videregående skole i Kvæfjord kommune, et stykke utenfor Harstad. Det som er tilrettelagt for all norsk ungdom har for Mahsa vært en kamp hele veien. Mahsas mor, Mehri, er en opposisjonell iransk forfatter. Da hun skulle gi ut sin første bok ble hun innkalt til avhør hos den iranske revolusjonsgarden. Samtidig forsøkte faren til Mahsa å gifte henne bort til en mye eldre mann.

- Mannen var 40 År, jeg var 15, og pappa ville tvinge meg. Jeg vet ikke helt hvor han var fra, men han var en

rik araber. Ha kom til Iran for å gifte seg, og hvis jeg hadde gjort det hadde faren min fått mye penger av ham. For å få seg selv og datteren i sikkerhet fikk Mehri tak i en menneskesmugler som førte dem fra Teheran til Stockholm. Derfra tok de toget til Norge, hvor de registrerte seg som asylsøkere hos politiet.

Møtet med Norge

- Vi visste ingenting om det norske systemet og trodde politiet her var som i Iran. Da vi først meldte oss som asylsøkere ble vi intervjuet av politiet. Der sjekket de oss, kroppen, klærne, kofferten, ja overalt.

Etter en kort samtale med politiet ble de flyttet rett til Oslo og ventemottaket på Trandum. Det er et skummelt område med gitter, høye gjerder og full overvåkning. De ble fratatt alt de eide, til og med Mehris livsviktige hjertemedisin. Mahsa beskriver stedet som et fengsel.

Etter noen måneder med kortere opphold på flere asylmottak, kom de til det avgjørende asylintervjuet hos Utlendingsdirektoratet. Der forklarte Mehri endelig hvorfor hun ikke hadde kunne snakke åpent til politiet og fortalte hele historien deres. Etter det ble de sendt til Borkenes mottak i Kvæfjord utenfor Harstad.

Borkenes

- Vi kom til Borkenes første februar 2006. Etter to uker sendte de meg til en ungdomsskole på Borkenes i en spesialklasse for å lære norsk. Jeg er

veldig sosial og vil gjerne komme i kontakt med alle, men det gikk ikke for jeg pratet ikke norsk. Det var veldig ubehagelig å måtte sitte der hele dagen uten å kunne si noe til de andre ungdommene.

Mahsa ville begynne i vanlig niende klasse for å være med folk på sin egen alder, men fikk ikke lov av skolen. De bestemte at hun måtte gå på voksenopplæring i stedet.

- De på voksenopplæringen var voksne folk som prøvde å bestemme over meg. Mange var strenge muslimer som plaget meg fordi jeg kledde meg som norske ungdommer eller fordi jeg ikke fastet under ramadan. Jeg var 15 år, og måtte sitte hele dagen med de som var eldre enn meg. Jeg måtte dit hver dag, og gråt mye i den perioden. Tenkt deg en 15 år gammel jente som sitter i lag med en gjeng 30- og 40-Åringer, alle sammen manfolk.

Mahsa fikk toppkarakterer på kurset, men de ansatte på voksenopplæringen nektet henne å begynne på videregående enda andre elever med dårligere karakterer fikk gå videre og de visste hvor vanskelig situasjonen var for henne. Når Mahsa spurte på mottaket slo de i bordet og svarte det samme som voksenopplæringen: 'Nei, asylsøkere har ingen rett på videregående skolegang^a.

Videregående skole

Gjennom en vennlig SV-er som jobbet i fylkekommunen fikk Mahsa vite at det likevel var mulig for henne å søke

og hun prøvde. Dagen før sommerferien var ferdig fikk jeg hun plass på Rå videregående. Neste dag ringte mottaket med en veldig hyggelig tone og ba henne komme innom så de kunne snakke om skole.

- De ville gjerne hjelpe meg å komme inn på videregående. Nei takk, sa jeg. Jeg har allerede fått plass.

Mahsa begynte på helse og sosialfag den høsten. Hun vil studere medisin senere og derfor helst gå allmenn. Det har hun gode nok karakterer til, men fordi hun ikke har personnummer fikk hun bare velge kurs som hadde ledige plasser igjen

Nå ble alt annerledes for Mahsa:

- Alle var hyggelig med meg, jeg fikk venner og gjorde alt jeg kunne for å bli kjent med det norske samfunnet. De tok veldig godt imot meg og lærerne hjalp meg veldig mye.

Problemer på mottaket

Det var likevel ikke bare lett. Mahsa og Mehri opplevde mye problemer på mottaket. De var de eneste asylsøkerne som turte å kritisere mottaket for feil og mangler, og legen til Mehri krevde at hun fikk en egen leilighet fordi hjertet hennes ikke tålte belastningene og stressen på mottaket. Da

troppet mottakslederen opp på legetimen hennes for å få omgjort vedtaket, og han sendte uoppfordret brev til UDI hvor han forsøkte å undergrave betydningen av Mehri's hjertesykdom, og dermed også asylsøknaden.

Alle problemene tvang Mehri til å flytte. Hun ble tilbudt en mer sentral leilighet i sentrum av en vennlig SV-er, men ville ikke bo på andres regning. I Harstad er det nemlig ikke så lett for innvandrere og asylsøkere å skaffe seg fast jobb. I vår flyttet derfor Mehri til Oslo for å jobbe, mens Mahsa gjorde ferdig VK1 helsefag i Harstad.

Nå har Mahsa flyttet etter til Oslo, og venter på å få komme inn på VK2 der. - Vi har slitt så mye; Mamma er syk, vi får problemer når vi går til NAV, jeg får ikke lov til å gå på skole, jeg får ikke åpne bankkonto, jeg kan ikke engang hente en pakke på posten. Tilslutt fikk vi åpnet konto i en sparebank, nå lar de oss ikke ta ut pengene våre. Alt dette fordi vi ikke har personnummer. Uten personnummer er du mindre verdt enn et dyr i Norge.

Usikker framtid

Rødt press har undersøkt flere steder i Norge, og funnet ut at praksisen er forskjellig i alle fylker. I Troms for

eksempel har de åpnet for at asylsøkere kan søke på videregående gjennom det vanlige systemet, men når plassene skal utdeles blir alle uten personnummer konsekvent luket ut av konkurransen med norske elever. Tilslutt får de kun tildelt en plass hvis det er noen ledige igjen. I Oslo får alle søke på lik linje, men det er fortsatt vanskelig for asylsøkere å komme inn i ordningen ettersom det ikke finnes noen rutine for det og de må selv finne ut hvordan.

- Det eneste jeg får lov til er å jobbe og betale skatt. Jeg har ingen rettigheter og må betale skatt på penger jeg ikke får bruke. Folk sier at asylsøkere snylter på staten, men det oppleves mer som om staten snylter på oss. Vi bidrar til samfunnet, men får ingenting tilbake.

Mahsa ble ikke tatt inn gjennom første opptak i Oslo. Når vi ringer opptakskontoret skylder de på at de ikke har mottatt eksamenspapirene hennes, som har blitt sendt inn for lenge siden. Hun har igjen havnet på andre opptak. Nå ved skolestart vet hun enda ikke om får noen plass for høsten.

Fakta

* Ungdom som har fullført grunnskolen eller tilsvarende har lovfesta rett til videregående opplæring.

* Mindreårige asylsøkere kan tas inn til videregående opplæring mens de venter på avklaring av søknaden sin, men har ikke krav på videregående skolegang.

* Folk som har innvandret til Norge får ikke et personnummer med en gang, men bare et femsifret D-nummer, som gir mye færre rettigheter. Norges naboland tildeler alle et vanlig personnummer.

Den saharawiske menneskerettighetsaktivisten Aminatou Haidar (til høyre) kritiserer den norske Sjøvik-gruppen for å legitimere Marokkos okkupasjon.

Norsk tyveri av Vest-Saharas

Norske selskaper bryter folkeretten ved å hente ut fisk og fosfat fra det okkuperte Vest-Sahara. Lokale menneskerettighetsforkjempere mener det bidrar til å legitimere den marokkos okkupasjonen.

Tekst: Ebba Boye og
Andres Quempumil, Vest-Sahara

De siste årene har mange norske fiskeribedrifter dratt utenlands for å fiske opp fiskeressursene der. Kysten utenfor Vest-Sahara har blitt et populært sted. Ronny Hansen fra Støttekomiteen for Vest-Sahara forteller at kysten tidligere var full av fisk. Etter årtier med tømning av ressursene fra ulike kolonimakter og utenlandske selskaper, er flere av fiske- og blekksprutartene kraftig overfisket, og nær utryddet.

Sjøvikgruppen

Den Kristiansundbaserte Sjøvikgruppen er blant selskapene som har benyttet seg av kolonimakten Marokkos bevisste og systematiske plyn-

dring av fiskeressursene i Vest-Sahara. De har et prosjekt i Vest-Sahara verdt 200 millioner kroner. Det er dermed den største investeringen nordmenn har gjort i okkuperte Vest-Sahara noensinne.

Da Rødt Press ringte Daniel Sjøvik, som leder foretningsutviklingen i Sjøvikgruppen, ble vi forsikret om at Sjøviks samarbeidspartnere fisker innenfor de kvotene de er tildelt av Marokko. Men for den lokale menneskerettighetsaktivisten Aminatou Haidar er det ingen trøst. Nettopp ved å betale en ressursavgift til marokkanske myndigheter for å få lov til å fiske utenfor kysten til Vest-Sahara er Sjøvik med på å legitimere det FN definerer som en okkupasjon av Vest-Sahara. Dette er ulovlig i følge folkeretten, som sier at uthenting av naturressurser i ikke-selvstyrte områder skal skje i samsvar med det ikke-selvstyrte folkets vilje.

Haidar skjønner ikke hvordan norske selskaper kan være aktive i prosjekter i Vest-Sahara. - Dette er plyndring av våre ressurser! sier Haidar. En plyndringen som finansierer den kostbare okkupasjonsstyrken og subsidiene som gis til de marokkanske bosetterne i landet. Daniel Sjøvik beroliget Rødt Press med at ressursavgiften de betalte var så lav at den umulig kunne

legitimere noe som helst.

Fengslinger og tortur

Aminatou Haidar har vært nominert til det Europeiske Parlamentets menneskerettighetspris. Rødt Press møter Haidar i hovedstaden Laayoune. Under møtet forteller hun oss om hvordan okkupasjonsmakten Marokko brutalt går frem for å hindre protester fra det lokale folket, saharawiene. Storming av hus, fengslinger, tortur og voldtekt er vanlig for å forsøke å kue folket. Haidar er av de som har fått kjenne dette sterkest på kroppen. Hun engasjerte seg tidlig for et selvstendig Vest-Sahara og ble fengslet i 1987, bare 20 år gammel. I fire år satt hun fengslet i et hemmelig fengsel. Verken slektninger eller venner visste om hun var i live.

Brudd på UD's frarådning

Marokkos okkupasjon av Vest-Sahara begynte etter at koloniherr Spania trakk seg ut av landet i 1975. En stor del av motivene bak okkupasjonen var de verdifulle naturressursene i landet, ressurser som Sjøvik nå er i ferd med å frakte ut. Selskapet trosser dermed UD's frarådning av all form for næringsvirksomhet i området. Daglig leder av Sjøvikgruppen, Odd Kjell Sjøvik svarte på tiltale til Fiskaren

cupasjon av landet hennes gjennom sin virksomhet.

ressurser

03.01.06: "Når det gjelder Vest-Sahara har dette området alltid vært marokkansk. Den stammen som jobber for nasjonal frigjøring fra Marokko, kan sammenlignes med at norske samer gjør krav på det samme i Finnmark"

Folkeavstemning

I 1991 inngikk Marokko en avtale med frigjøringsbevegelsen Polisario og FN om at det skulle avholdes en folkeavstemning om Vest-Saharas uavhengighet, men den har enda ikke funnet sted. Marokko nekter, og så lenge staten kan bli rik på Vest-Saharas naturressurser, er det ikke rart at de helst ser at folkeavstemningen aldri blir avholdt. Og det er her Haidars bønn kommer inn.

- Norske selskaper må ikke hjelpe Marokko med plyndringen. Sjøvik må ut av Vest-Sahara nå!

Svindel og bedrag

Stian Skaalbones
Sentralstyremedlem SU

Høyresida åpna skoleporten for korrupte private aktører, som vil tjene spenn på å gjøre utdanning til vare. Selvsagt driver ikke John Bauer skoler i Norge for å være snill.

Forrige stortingsperiode åpna Høyre-regjeringa for 22.000 nye privatskoleplasser. Det fineste med det hele var at ingen av dem skulle ta ut overskudd. Det var nemlig forbudt. Skikkelig forbudt. Så forbudt at høyresida bare lo av kritikere som mente at privatiseringa ville føre til at kommersielle selskaper fikk sugerør i statskassa og kom til å bruke offentlige skolebudsjetter på å øke utbyttet til sine akjonærer. "Det er riktig at John Bauergymnaset er et aksjeselskap, men tror AP og SV at banditter kommer over grensen for å bryte norsk lov?" raste for eksempel FrP da Follo kommune debatterte om man skulle åpne for de svenske skolekapitalistene.

Men nå er altså John Bauer-skolen tatt for nettopp brudd på norsk lov. For selvsagt kom ikke svenskene over landegrensa for å drive humanitært arbeid for norske elever. Målet var og er fortsatt å tjene penger på å gjøre utdanning til en vare. Når loven ikke tillater at offentlige penger går rett i lommene på eierene av John Bauer AS, fant skolen sin egen måte å "omgå" regelverket på. I en tilsynsrapport Utdanningsdirektoratet ba om fra fylkene der John Bauer-skolene

drives, Hordaland og Oslo, kom det fram at privatskolen har drevet omfattende interfakturering og brukt offentlige skolekoner til å kjøp "konsulenttenester" av seg selv til vanvittig overpris. 7,3 millioner har gått med til skolefesten

Ikke bare har John Bauer AS grafsa til seg offentlige penger gjennom juks og lovbrudd. Da de svenske skolekapitalistene ikke kunne hente ut fortjeneste var det plutselig ikke interessant å drive skole i Norge lengre, og John Bauergymnaset i Oslo ble nedlagt. Resultatet er at 150 elever ble stående uten skoleplass. Den offentlige Oslo-skolen må rydde opp.

Privatksoloven blei reversert av SV i regjering. Det åpnes ikke lengre for kommersielle skoler som John Bauer AS. Korrupsjon og pengejuks er bare en av grunnene til det. En privatisering av utdanning vil bety større forskjeller i skolen, og dårligere tilbud for elever flest. Skandalen rundt John Bauer viser hvor mye mindre effektivt det er å slippe private aktører inn i utdanningssektoren. Konsekvensen vil alltid bli at penger som kunne gått til å utbedre elevers utdanningstilbud i stedet brukes til å forbedre bunnlinja hos ymse tvilsomme aksjeselskaper. Kanskje det er på tide at høyresidas privatiseringsideologer bør ta lærdom av John Bauer. Blir du tatt i svindel og bedrag er det like greit å pakke sammen og stikke.

SUs sommerleir 2008 - bli med neste sommer!

SKILT VED FØDSELEN

I arkivene våre fant vi et artig bilde av nestleder Bård Vegard Solhjell fra glemte tider. Ved nærmere ettersyn er likheten til SV-avhopper, klasseforræder og nåværende NHO-direktør Paul Chaffey slående. Klarer du å se hvem som er hvem?

Rapporter til STIKK!

get-your-freak-on

@su.no

FrP-formann Siv Jensen og sin forgjenger Carl I. Hagen.

RØDT PRESS

Nett Tips!

1. Stoltenberg full på 1. mai!

www.YouTube.com

Søkeord: Stoltenberg nachspiel

2. Surf Nazis Must Die (trailer)

www.YouTube.com

Absurd kalkun fra 1987 om nazistiske surfegjenger. Kun trailer på nett.

Søkeord: Surf Nazis Must Die Trailer

Sitatet

"Vi prøver å få arbeidsløsheten opp, og jeg tror vi kommer til å klare det"

Ronald Reagan (tidligere president i USA)

Trekkfuglene velger i stadig større grad Israel og i et fugleperspektiv ser Israel bedre ut enn noe sinne. Disse positive sidene av Israel bør Aniser og massemedia skrive mer om. Vi trenger

Israel-vennene er en av de mest generøse gruppene når det kommer til å sende oss artig post! Her kan vi boltre oss i både dommedagsprofetier, nazi-beskyldninger, araberhat og anna gøy. Men sionistene er også gode til å se sjølkritisk på egen taktikk og endre den om nødvendig.

Innsenderen av dette håndskrevne brevet har tydeligvis fått med seg at miljøvern biter bedre på SU enn Gammeldtestament og rasisme. Brevet starter friskt med tittelen "**Israel - et økologisk mirakel!**" Videre heter det blant anna at "trekkfuglene velger i stadig større grad Israel og i et fugleperspektiv ser Israel bedre ut enn noe sinne."

I en mail som sannsynligvis har samme opphavsperson er til og med påstand- en statistisk underbygget, dog uten kildehenvisning. Her får vi blant annet opplyst om at "9 av 10 trekkfugler velger Israel".

Vi lover å ta apartheid og okkupasjon opp til ny vurdering.

B-Blad

Blad i postabonnement. Returadresse: Sosialistisk Ungdom, Akersgata 35, 0158 Oslo. Ved varig adresseendring, videresendes ikke, men sendes i retur til avsender med melding om ny adresse.
For øvrig syns vi de postansatte fortjener en feit lønnsøkning.

